

Vzdělávání & komunikace

Všichni čtenáři Gongu vědí, že v roce 1998 začal platit zákon o znakové řeči. Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení, s výjimkou § 8 až 12, které nabývají účinnosti dnem 1. ledna 1999.

Mnoho jeho částí se týká vzdělávání. Konkrétně: Neslyšící mají právo na vzdělávání s využitím znakové řeči a na výuku znakové řeči (§ 7).

Neslyšícím studentům středních a vysokých škol jsou tlumočnické služby poskytovány bezplatně (§ 8). Rodiče neslyšících dětí mají právo na výuku v kurzech znakové řeči (§ 9). Důležité je, že v zákoně je napsáno i to, že Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR stanoví prováděcím předpisem:

- a. rozsah a obsah příprav a způsob ověřování znalosti znakové řeči učitelů pro neslyšící,
- b. podmínky a rozsah tlumočnických služeb poskytovaných bezplatně neslyšícím studentům středních a vysokých škol,
- c. obsah, rozsah a způsob úhrady kurzů znakové řeči pro rodiče neslyšících dětí (§ 9).

V roce 2008 byl tento zákon novelizován. Od té doby se jmenuje zákon o komunikačních systémech neslyšících

a hluchoslepých osob a místo znakové řeči se v něm mluví o českém znakovém jazyce a o komunikačních systémech vycházejících z českého jazyka (např. o znakové češtině, prstové abecedě, vizualizaci mluvené češtiny nebo o písemném záznamu mluvené řeči). Jinak vše ostatní, co se týká vzdělávání, zůstalo téměř nezměněno.

Jak se tento zákon daří naplňovat? Co se díky němu ve vzdělávání změnilo? Paradoxně zřejmě nejlepší situace je na vysokých školách, kde by dnes už každý neslyšící student měl mít zdarma k dispozici tlumočnicka nebo přepisovatele (ten provádí písemný záznam mluvené češtiny). Je opravdu velmi smutné, že ostatní části zákona, které se vztahují ke vzdělávání, jsou dodnes řešeny jen částečně a některé nejsou bohužel řešeny vůbec.

Dočkáme se v roce 2015 změny k lepšímu? Bude tento zákon naplňován i v předškolním, základním a středním vzdělávání? Vždyť už platí skoro 17 let!

Mgr. Andrea Hudáková, Ph.D.

Sportovní okénko

Lance Allred

První neslyšící profesionální hráč NBA

Je inspirací pro všechny mladé neslyšící, kteří si touží splnit své životní sny.

I když počátky basketbalu sahají až do roku 1891, oficiálním olympijským sportem se stal až o padesát let později. Tak, jak ho známe dnes, se začal hrát až v polovině roku 1946. Basketbal nikdy neměl neslyšícího profesionálního hráče. Změna přišla až po více než 60 letech existence dnešní NBA. V březnu roku 2008 podepsal Allred smlouvu s NBA týmem Cleveland Cavaliers a stal se prvním neslyšícím hráčem nejprestižnější basketbalové soutěže na světě.

Lance se narodil se 70-80 % ztrátou sluchu. Žije v hornatém státu Utah v mormonské rodině. Basketbalu se věnoval od dětství a jeho láska ke košíkové se prohloubila na střední škole. Sbíral řadu ocenění, byl několikrát jmenovaný hráčem

roku a dostal příležitost hrát za tým USA na basketbalovém mistrovství světa neslyšících v Řecku. Na vysoké škole zažil spoustu horkých chvil. Setkal se s nepřátelským chováním a šikanou narážející na jeho handicap. Hraní basketbalu se i přesto nevzdal. Přestěhoval se do Weber State, kde jako profesionální hráč získal smlouvu v zámoří s francouzským týmem.

V dalších letech na sobě tvrdě pracoval. Stal se profesionálním hráčem a dokázal, že i neslyšící člověk se může dostat až na vrchol. Jeho velkou zálibou je také hra v šachy a psaní. V roce 2009 byla vydaná jeho autobiografie, ve které vzpomíná na své dětství v polygamní sektě se dvěma matkami a překonávání obsesivně-kompulzivní poruchy. Má ambice stát se spisovatelem. V současné době pracuje na dalších dvou knihách.

Kateřina Horáková